

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta, 1 fl. 80 kr. za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 15 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 3. decembra 1862.

Goveja kuga res ni prazen strah.

28. dan p. m. je naše c. kr. deželno poglavarstvo od kr. deželnega poglavarstva iz Zagreba prejelo telegram, v katerem se naznanjuje, da po telegrafičnem pismu podžupana reškega od 26. novembra je pred 3 dnevi 5 goved v Ravni gori za govejo kugo poginilo, kamor se je kuga pred 14 dnevi po volih iz Vojaške granice zanesla.

To pismo nam tedaj potrjuje, da goveja kuga ni prazen strah; sedaj je sicer še nimamo pri nas na Krajskem, al na meji sosedni je, in gorjé nam, če se ondi razširi in prestopi meje. Zato pozor, gospodarji! Ubogajte, kar gosposka zapoveduje, če ne, pridemo v nesrečo veliko. Sedaj je še mogoče odvrniti nadlogo — pozneje utegne prepozno biti. Bolji je, kakor naš pregovor pravi, drži ga, kakor lovi ga!

Še nekaj o čbelarstvu.

Iz Vodice. Ker smo pri nas o čbelnem roparstvu in temu nasprotnih pripomočkah skozi mnogo let že mnogo mogli skusiti in skušati, naj smem še jez sploh dobremu receptu zoper roparce, kterege neki skušen čbelar v 47. listu „Novic“ A. M-u iz kanaljske doline priporoča, malo pa v naših krajih po skušnji najbolj potrjeno primes podtakniti:

Čbele, naj jih je veliko ali malo, naj so z matico ali brez matice v panju, se nikoli ne bodo roparcam srečno branile, tudi nikdar ne marljivo brale, ako — jih prehuda soparca tare; zakaj kakor poklada omotljive paše zmehšane z žganjem, sladko malvazijo in še divjišimi rečmi — ktere se že skoraj zavolj pohujšanja očitno imenovati ne smejo — čbele skačeno omoti, da postanejo strupeno hude: tako jih prevelika vročina v panju leno omoti, da postanejo kakor zaspane in za svojo nesrečo neobčutljive. Dalje tudi skušnja uči, da méd v vročini, tedaj iz pregretih panjev, močnejši diši in toliko bolj roparce na-se vleče.

Da se ta škodljiva soparca, kolikor je moč, odvrne, se v prvo čbelnjaki ne smejo postavljati na prostore, v ktere se solnce hudo upira. Kadar pa vroči poletni žarki čez dan čbelnjak dosejajo, mu je treba senco napravljati iz rjuh, vej, desák itd. Poglavitno potrebno pa je, skrbeti, da si rojenci zalego napravijo blizo zadnjih končnic in si sprednji prostor, kateri se z novim, iz žrelav dospijočim zrakom napolnuje, prazen ohranijo. Da se pa to zgodi, se mora v vsak, za novi roj pripravljen panj, nekoliko starega, belega satovja blizo zadnje končnice položiti, kterege se potem roj poprime in na ti podlagi novo zalego delati začne. Sej se vé, da se mora potem čbelam klasti skozi prednje končnice, ko so zadnje zadelane. Ta uravnava panjev pa ni samo od te strani boljša, da čbele v sprednjem, nezaduhljem prostoru ostanejo brihtniše za brati, in zmožniše se roparcam ustavljati, ampak tudi roparce, dokler takega panjú v svojo oblast niso dobile, mu toliko upleniti ne morejo, ker jih večidel domače čbele poprej že premagajo in

izmečejo, kakor do strdi prilezejo. Ta pripomoček je samo takrat — kakor tudi vsak drugi nezadostiven — kadar imaš nepoštenega čbelarja za soseda, kateri nalašč svoje čbele na rop pošilja. Tabart morivna besnost splošna postane, ktera se tudi z mašenjem panjev ne more in tudi dan za dnevom ne sme zavračevati; ker tako vedno mašenje bi čbelam ne le zapiralo potrebni zrak, temveč tudi njih prosto delavnost zadržavalo. Kdor pa krivico z enako krivico brez ozira na greh bi hotel vrniti, bo svoje dobičke od čbel ravno tako lahko shranil; ker s tem napravi morijo še več, in čbele tem bolj se ropa navadijo, tem manj iz polja donašajo.

Naj še omenim, da nam je letos „rusovska ajda“ skoraj čudež rodovitnosti pokazala. Imamo kmeta, kateri je iz štirih mernikov posetve 100 mernikov pridelal; sploh pa je te sorte mernik dvajset donašal. Škoda, da za teden od domače pozneje dozori in jo v mrzli jeseni toliko ložeje slana zasači. V krajih pa, kateri so v zavetju pred slano, bi naj pač samo to ajdo sejali saj tako dolgo, dokler lastnost naše zemlje in našega zračja ne pokvari njene ptuje rodovitnosti. Zdaj ima zares mnoge prednosti pred vsako drugo nam znano; dá žlahtnišo moko, je težjega zrna in se tem bolj namele.

Janez Luznar, čbelar.

Dobrovoljne misli o poljedelstvu.

Spisal dr. Jože Orel.

Sploh se glasi tožba, da poljski pridelki v zrnju, v kuhi in drugem dan za dnevom pešajo, da žitni in kuhinski pridelki bolehajo, da sadno drevje in trta hira, da sviloreja zavolj boleznih prejk se ne splačuje.

Vzroke teh nadlog iščejo kmetovavci in učeni možje v slabem semenu, v zraku, v prepričlem gnojenju itd. Zatega voljo spreminjajo seme, skrbijo za pomnoženje gnoja, in skušnja kaže, da od daljnih krajev dobljeno seme boljši pridelek daje memo domačega, da na pognojeni njivi se več pridelja, kakor na opešani; pa tudi ta obili pridelek ni zdrav, in da ga ne kaže za seme rabiti.

Kaj je tedaj kmetovavcu storiti, da si zdravo seme vsake sorte pridelja?

Prej ko se na to odgovori, naj bode rečeno sledeče:

Znano je, da kakor razne živali razno pičo rabijo, tako tudi v nekteri zemlji ene, v drugi druge sorte žita in pridelkov se dobro sponašajo; pa tudi da se polje če lih dobro gnojeno sčasoma vnese, in da žito zapored na-nje vsejano čedalje bolj peša. Temu v okom priti se je vpeljalo vrstenje (kolobar) v poljedelstvu. Pa še vse to ne pripravlja polja v stan, da bi žita in drugi pridelki rodili kot nekdej! Treba je tedaj poljedelcom premišljevati: v čem bi utegnili vzroki slabega pridelka tičati.

(Konec prihodnjič.)